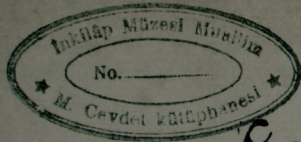

۶ حزيران ۱۹۱۸

صافی : ۴۷

ایکڑھی جلد

یکی محبوسہ

تورک ملکه‌لری

ماضیه علمدیتباعت تاریخیه بزم‌الکثر جهانگیر و جهاندارانده دکل ؛ علمومعرفت ساحه‌لرنده دخی عجمائومر بولندینی اثبات ایده‌جکندده هیچ شبهه یوندر .

مختلف تاریخلرده شرف اسلام‌ایله مشرف اولان تورکر بر خشوع دینی ایله قرآن و لسان قرآنه موجودیتلری تسلیم ایش و تدریجاً حرث میلیردن اوزاقلاشغه باشلام ایدیلر. قواعد اسلامیهموافق اولسون اولسون، قدم عادات و ععنات ترک‌ایلدیلکی کی اسانده اهل ایدیلرک تورک مؤلفلری دینی و غیر دینی اثرلری هب عریجه یازمغه باشلامش و شاعر- لرده وزن ملری برایش ایدیلر.

عربلرک جاهلیت زمانانیه عالموجودیتلری تمایله اسلامیت دورهنه نقل‌ایلدیلکی حالده تورکرک موجودیت قدیمه‌لری کندی الیرله دفن ایشلردر.

عربلرک زمان جاهلیتینه عالم معلومات تاریخیه هیچ یورولنه‌لله ایتک ممکن اولدینی حالده، تورکرلرک اقاص نسیان آلتنده قالمش اولان ماضیلری میدانه چتارمق جداً یورک مساییه محتاجدر.

بونک ایچون، مختلف قولدن چالیشه‌جق تورک عییلری، اسلامیتدن اول وصوره اولتی اوزره، تورکرلرک هر شعبه‌سی ایچون بری کوچ دیکری بالنسبه قولای ایکی یورک ساحه اوزرنده اجرائی تحقیقات ایتکه مجبوردرلر.

تورکرلرک بعض علملرده، خصوصیه‌علوم ریاضیه‌ده مهم بر موقع طوغش اولدیلری اوزرک بک کوچ دکادر. احکام نجومه اولان اعتقادعمومی ساقسیه موفقت ساعتلری تعیین داتمااجرام سیوایه‌نک طلوع و غروب‌لری ویکدیرلرینه قارشی آلمش اولدیلری و ضعیلری تعقیب اولتی مجورینه اضما این هر ایک ایلک کونیه کندیلرینک سنه دوریه و داتلرینه مصادف اولان کونلرده موغول بادشاهلرینک ویردکاری عمومی ضابطلر وسائرکه کی بعضی عادت و عبادت‌لر الجاسیه، تورکرلرک کندیلرینه مخصوص حساب و اساسلر ایجادایش اولدینی معلومدر. [۱۱]

(انصیرطوسی) مقبول اولان (زیرایخانی) سنی (هلاکو) نک امریه تحریر ایتدیک زمان تورکرلر آراسندنقشیر بولان یوبابدهک معلوماتدن برجوغی کتایبده تثبیت ایدی.

(هلاکو) دن چوق زمان اول تورکرلرک اسلامیه نقل‌ایش اولدیلری غیرمیت اولان بو (نجابت‌لری) سایه‌سنده هیئت و هندسه تورکرلر آراسنده بک ایلری کورتورلش، و یوسورته‌لر ایلوالف‌البوزجانی [۱۲] خجندلی

[۱۱] تورک تقویمیه تقویمی بعضی عبادت و عادات، ملی تقویم جموعه‌سی، جلد ۲، صافی ه شرف‌الدین

[۱۲] خراسانده نیشابور ایله هرات آراسنده کائن برقصه‌در. (مجمع‌البلدان)

ابوعمود حامدین خفر، مشهور ابوالریحان بیرونی و ابن ترک‌الجلی وسائرکه کی، بالکن شرق دکل غربی دخی وایه‌دارشرف ایش بجه تورک ریاضیلری پیششدر. دین جلیل اسلامی اعتناق ایتدکن سورکه علوم اسلامیته کامیلی اولمش اولان هر طرفدهک تورک حکومتلری پیشدیرمش اولدیلری بر چوق اکابر علما ایله بحق اسلامده افتخار حق حائر اولدیلری کی (هلاکو) نک اخلاقی سایه‌سنده‌ده مثلاً ک بنام مقصر اولان (قاضی بیضاوی) و کلامیونک اک معلوماتیسی اولان (قاضی عضد) و محمد خدابنده زماننده یاختلری اولان (سلطانیه) مدرسی (شمس‌الدین محمد آنلی) و (ولی‌الدین تبریزی) وسائرکه کی تفسیر، حدیث اصول و کلامدن یازمش اولدیلری اثرلری بوتون عالم‌اسلامده یوکوتدیر ایدای (اعتبارده اولان برچوق ممتاز سیالرک پیشمه‌سنه همت ایدیشدر. بر حکومتک یکنانه وزیرلری اولان (جامه‌التاریخ) صاحبی (رشید) کفاح کتبخانه‌سنده (۲۷۲۵) نومورده مفید اولان (التوضیحات الرشیدییه) سنک سوکندده یوحکومتک یعنی ابلیغیارلرک پیشدیرمش اولدیلر اک نامدار عللردن سکسان اوچنک کیمیل اولدینی، یوکتایه یازمش اولدیلری تقریرلردن عین زمانده اوکرنتک ممکندر.

«محمد خدابنده» نک اثنای سفرده بیله خنی و شافعی مذهبلرینه مخصوص اولان تدریساتی قطع ایدمه‌ورک سیارمدرسهرده اوقوتدیرمق صورتیه علوم اسلامییه فوق‌العاده براعتا صرف ایتدیک مختلف تاریخلرده کوریلکده‌در.

تورک حکمدارلرینک علوم و معارف اسلامییه یودرجدهک اعتباری الیکور کندیلرینه مخصوص اولیوب زوجه‌لری دخی مدرسهرلر بنا و سیرایلرنده خصوصی کتبخانه‌لر انشایلردر. و یوکتایه‌لری ایچون کتایب تألیف و استنساخ ایتدیر برلر ایدی.

تولی‌خانک زوجه‌سی و (هلاکو) نک والده‌سی (سورونسی‌یکه) (بخارا) خارچنده (فتح آباد) دینان عله‌ده، الاق علوم اسلامییه تدریساتی اولان اوچ قائل عظیم برمدرسه بنا ایش ایدی.

(روضة‌الصفا) ایله (روضة‌الابرار) ک یوروایتلرینه مخالف اولوق یومدرسه‌نک (هلاکو) نک زوجه‌سی (سروقتی‌یکه) طرفندن پایلایش اولدینه مریودر. (۶۴۰) تاریخلرنده زوجی (برک‌خان) ایله برابر شرف اسلام ایله مشعر اولان اولمش (چیچک خان) هر نریمه کیتسه‌سیار مسجدی برابر کیدر. و دائماً اذان و قرآن صدالریله محاط بولنور ایدی.

برایه قدرتورک ملکه‌لری ختنده تاریخیه‌لرندن نقل ایش اولدینمق معلوماتی، اخیراً معارف نظارتی طرفندن اشتراک‌ایلدیش اولان خاص‌اندی کتبخانه‌سی اشیای تحریرده مشاهده ایش اولدینم ایکی کتایب ایله بروجه آتی تأیید و تومیسع ایدره:

(۱) (۸۲۲) تاریخنده یازلش برنقاری شریفک دردنجی جلدی اوزرنده [المجله‌الرابعین صحیح البخاری

برسم خزانه کتب‌الملکه‌العاده ملکه‌اللوک فی‌العالم ..... بیکم خلداله [

(۲) کتاب‌التعبیر لخزانه‌الکتاب الملکه‌المعظه بقیس‌الزمان و بوران‌العهد آسیه‌العصر خدیجه‌الوقت الکرمه‌الشریفه الصائتة‌المقصومة سیده‌نساء‌العالم صنعہ (عیناً) الخواتین صفوة‌الاسلام و المسلمین شیرین‌بیک بنت‌الامیر الکبیر الکرم العادل‌المؤید المظفر‌النصور ملجاً الضعفاء کف‌الافکار صری‌العلماء حامی‌البلاد قاهر‌العیاد ظل‌الله فی‌الارض ناصر‌الدینا و الدین کوجنود شاه‌ضعف‌الله اقدار اجلاهم و اودام علی‌العالمین سراق اقبالهما آمین رب‌العالمین]

بولردن برنجی کتایبدهک اسم بری سیلینش اولدیندن یوکتایک هانکی تورک‌ملکه‌سنک کتبخانه‌سنه منسوب اولدینی آتلاشیلماقدمه ایدمه (ابن‌رشاه) یوکتا جهانگیر (امیر تیمور) کریمه‌سی کتبخانه‌سی ایچون یازلش اولدینی خبر ویرمکده‌در.

(۶۹۷) تاریخنده یازلش (شاهویه) لقیله معروف (ابوالحسن علی بن احمد) نام‌ذاکک تألیف‌کرده‌سی اولان ایکنجی کتایبک کتایبده‌سنده ایسه بو اثرک (کوجنود شاه) کریمه‌سی (شیرین‌بیک) کتبخانه‌سی ایچون تحریرایلدش اولدینی میدانده‌در.

مدرس: شرف‌الدین

اِقْتِصَادِیَّات

تسنادجیلک

— ۱۰ —

آلانیاده اجتمای فعالیت

آلانیادهک اجتمای فعالیت موضوع بحث‌ایتمکدن مقصد، اوراده پاییلان ایشلرک تقلید اولتوسنی ایستماک دکادر. بک اعلی‌یلیرزکه، اوراده اجتمای سیاست نامی آلتنده پاییلان ایشلرک قسم‌اعظمی بزم‌ملکته اوینر. اجتمای سیاستک وظیفه‌سی اجتمای خسته‌لقره دوا، اجتمای دردله دردمان بولق صورتیه آشاغی خلق صفیلرک رفاه و سعادت اسبابی تأمین ایتکدن عبارتدر. هر خسته‌له عینی علاج، هر درده‌مین دردمان مؤثر اولمه‌یجی کی بشقه بشقه مرضله، بشقه بشقه دردله مبتلا اولان تورک و آلمان خاقلارینی عینی تدبیرله‌لدنارییه قالدیشق عبت اولور. مع‌ماویه آلانیاده اجتمای سیاست نامیله پاییلان ایشلره عطف نظر ایتک بزم‌ایچون فائده‌دن خالی اولممن. یو صورتله اوراده اجتمای سیاست ختنده جانلی بر مثال کوروش و یو سیاست‌ویردیری ثمره‌لری کوز اوکه کتیرمش اولور:

آلانیاده اجتمای فعالیت بوکون حکمفرما اولان و قایتالیسم نهج اقتصادسنک محصولی اولان